

Ο τελευταίος γεωργός (ιστορικό μυθιστόρημα)

Το τελευταίο βιβλίο της τριλογίας ιστορικών μυθιστορημάτων της καταξιωμένης συγγραφέως Γιώτας Κριλή αποκλειστικά στον Κόσμο

Γιώτα Κριλή

Μέρος δεύτερο Ματωμένες γειτονίες-2

Εχεις δίκιο, Στέλιο. Όλοι απεχθανόμαστε τον πόλεμο. Δυστυχώς, η κατάσταση ήταν τέτοια που τα σύνορα των Βαλκανίων έπρεπε να χαραχτούν με τα όπλα.

- Έπρεπε. Κι έτσι ξεκινήσαμε ενωμένοι με τους γείτονες να εκπληρώσουμε τ' όραμα του Ρήγα:

Σ' ανατολή και δύση και νότον και βοριά/ για την πατρίδα όλοι να 'χουμε μια καρδιά. / Στην πίστην του καθένος ελεύθερος να ζει, / στην δόξα του πολέμου να τρέξουμε μαζί. / Βούλγαροι κι Αρβανίτες, Αρμένιοι και Ρωμιοί, / αράπηδες και άσπροι, με μια κοινή ορμή / για την ελευθερίαν να ζώσωμεν σπαθί...

- Βεβαίως, συνέχισε ο Πέτρος. Ενωμένοι καταλύσαμε το ζυγό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Όμως, ο Β' Βαλκανικός Πόλεμος ήταν αναπόφευκτος, εφόσον η Βουλγαρία δεν δέχτηκε τη μοιρασιά που διεκδίκησαν τα όπλα. Έπειτα μας διαφεντεύουν οι Μεγάλες Δυνάμεις με την καιροσκοπική πολιτική τους. Έμαθα πρόσφατα από διπλωμάτη ότι η Αυστρία, που εποφθαλμεί τη Θεσσαλονίκη για τον εαυτό της, την έταξε τότε στους Βουλγάρους και τους ενθάρρυνε να κάνουν πόλεμο.

- Δεν έχουν μπέσα οι Βούλγαροι, σχολίασε ο καπετάν Ροκάκης.

- Όμως, η κατάσταση έχει αλλάξει από την εποχή του Ρήγα Βελεστινλή. Τότε οι διαφορετικές εθνότητες ζούσαν ανακατωμένες, και λίγο πολύ ειρηνικά, κάτω από την εξουσία και τη διοίκηση της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Δυστυχώς από το 1870, με την απόσχιση της Βουλγαρικής Εκκλησίας από το Πατριαρχείο της Πόλης, επιδεινώθηκε ο ανταγωνισμός ανάμεσα στους δυο λαούς. Οι Βούλγαροι εξαρχηκοί εμπνευσμένοι από τον Έξαρχο έχτιζαν εκκλησίες, άνοιγαν σχολεία όπου διδασκόταν η βουλγαρική γλώσσα κι η ιστορία. Το ίδιο έκαναν και οι Έλληνες πατριαρχικοί. Όπως γνωρίζετε, αυτός ο φυλετικός αγώνας πήρε άγρια μορφή με έκβαση τους διωγμούς των Ελλήνων από τη Βουλγαρία.

- Σ' αυτόν τον αγώνα έπεσαν πολλοί δικοί μας μακεδονομάχοι με πρώτο θύμα τον Παύλο Μελά, είπε ο Ηρακλής.

- Δηλαδή, Πέτρο, θεωρείς άσχετο τ' όραμα του Ρήγα στις μέρες μας;

- Όχι, όχι, Στέλιο. Τ' όραμα του Ρήγα είναι λαμπερό αστέρι και θα εμπνέει πάντα τους ανθρώπους. Απλώς, θεωρώ την κατάσταση πολύπλοκη και προσπαθώ να δώσω μια λογική εξήγηση για την εξέλιξη των γεγονότων. Νομίζω ότι η επανάσταση του Ηλιν-ντέν το 1903, από το Κομιτάτο των σαντραλιστών, που στόχευε στην απαλλοτρίωση των μεγάλων τσιφλικιών και την

Ελληνικός Στρατός κατά τη διάρκεια των Βαλκανικών πολέμων

αυτονομία της Μακεδονίας, προσέγγιζε τ' όραμα του Ρήγα. Όμως, εκείνη την επανάσταση την σφετερίστηκαν οι Βούλγαροι σοβινιστές που είχαν σκοπό να προσαρτήσουν την Μακεδονία στη Βουλγαρία.

- Δεν υπάρχει λογική εξήγηση για όσα έγιναν. Έχω κρατήσει ημερολόγιο απ' αυτούς τους τραγικούς κι εφιαλτικούς πολέμους. Θα πρέπει οι μοιρασιές ανάμεσα στους λαούς να γίνονται ειρηνικά. Θα πρέπει επιτέλους να μπορούμε να ζούμε και χωρίς σύνορα.

- Αυτό είναι το ιδανικό, κυρ-δάσκαλε. Όμως, είναι δύσκολες οι μοιρασιές.

- Καπετάνιε, ο πόλεμος είναι ένας ανήλεος μακελάρης μοιραστής. Δεν πρέπει να 'χει θέση στις πολιτισμένες κοινωνίες. Να έχω κάτι σημειώσεις ημερολογίου με τίτλο «Ματωμένες γειτονίες». Σε παρακαλώ, Πέτρο, διάβασέ τες.

- Βεβαίως, είπε ο Πέτρος.

9 - 10 Οκτώβριος 1912

Η θρυλική Μελούνα αφρούρητη. Οι Τούρκοι αποσύρονται ατάκτως από την Ελασσόνα. Ξεθαρρεμένοι και με το νου μας στη Θεσσαλονίκη, μπαίνουμε στα στενά του Σαρανταπόρου, όπου μας θερίζει ολημερίς ο εχθρός με τα πολυβόλα του. Μεμιάς σπκώνονται μαύρα σύννεφα κι ο Όλυμπος φαντάζει εξοργισμένος μες στο αστροπελέκι. Η άγρια θύελλα σούρνει στα λασπόνερα σκοτωμένους και τραυματίες. Οι απώλειες μεγάλες! Όμως, νικήσαμε.

14 Οκτωβρίου 1912

Νικητές! Μόνο που βαραίνει το γυλιό καθώς προχωρούμε μουγκοί κατά τετράδες. Κάποτε φτάνουμε στα Σέρβια. Μας πυροβολούν οι χοντζάδες απ' τα παράθυρα και ξαφνικά καίγεται ολοσχερώς ο τούρκικος μαχαλάς με διαταγή του αρχιστράτηγου. Πώς γίνεται να θεωρείται εχθρός ο άμαχος πληθυσμός; Μπ ρωτάτε, προχωράτε, πόλεμος γίνεται.

19 - 20 Οκτωβρίου 1912

Προχωρούμε, πειναλέοι, ρακένδυτοι, ψωριασμένοι και φτάνουμε πριν φωτίσει έξω απ' τα Γιαννισά. Πέφτουμε

αποκαμωμένοι και βρεγμένοι στο βρεγμένο έδαφος. Τα βουνά χιονισμένα, το κρύο περονιάζει τα σωθικά και τα όπλα γλιστράν απ' τα παγωμένα χέρια μας. «Εφοδος!» Αγουροξυπνημένοι προχωράμε τροχάδην κατά τετράδας μ' εφ' όπλου λόχην. Ο Ταξίν πασάς αμύνεται γενναία τη Μέκκα των Μουσουλμάνων. Καίγεται ολοσχερώς ο μουσουλμανικός μαχαλάς, ενώ ο χριστιανικός στέκει ατόφιος. Κοπάδια πανικόβλητοι πρόσφυγες τραβούν για την Ανατολή. Η νίκη είναι δική μας και ο δρόμος για τη Θεσσαλονίκη ανοιχτός. Η πείνα μάς σπρώχνει στο πλιάτσικο.

26 Οκτωβρίου 1912

Η Θεσσαλονίκη, μήλον της έριδος, καρτερεί τον πρώτο στρατηλάτη να του παραδοθεί.

Ο δικός μας βραδυπορεί... Χολιασμένος και στο παρά πέντε μπαίνει στην πολυπόθητη πόλη.

Τα καθέκαστα είναι γνωστά.

Μετέωρη η δοξασμένη νίκη μας. Μένουμε προφυλακή. «Την Θεσσαλονίκην ή πόλεμον» κραυγάζουν οι Βούλγαροι.

Ανοιξη 1913

Φουσκοδεντριά. Ξεχειλίζουν οι ελπίδες για την ειρήνη. Αλίμονο! Δολοφονείται ο βασιλιάς μας Γεώργιος Α' στη Σαλόνικα. «Κακοσημαδιά!» τσίριξε ένα μαυροπούλι. Πένθιμη άνοιξη, αγαλήνευτη. Η κατακτητική απληστία αρματώνεται. Στα μέσα του θεριστή μας αιφνιδιάζουν οι Βούλγαροι.

19 - 21 Ιουνίου 1913

Στο άψε-σβήσε γίνεται η ανασυγκρότηση κι η αντιπίθεση. Ανάβουν λυσσαλέες μάχες. Υποχωρεί ο εχθρός σκορπώντας πίσω του τον όλεθρο. Προχωρούμε... Στα χαρακώματα του Κιλκίς ακολουθεί πολυνεκρος αναμέτρηση. Η νίκη είναι δική μας. Όμως, ξεσπάει ανελέητος γδικιωμός κι αχαλίνωτη βία. Σε κείνον τον θανατικό μακάβριο χορό μπαίνει κι η χολέρα. Οι λίμνες γεμίζουν πτώματα.

Πυρπολούνται γειτονίες: ελληνικές, βουλγαρικές, μουσουλμανικές, σέρβικες. Πρόσφυγες παίρνουν των όμματιών τους, λαβωμένοι κι άρρωστοι πεθαίνουν αβοήθητοι, παντού η δυσοσμία του θανάτου.

27 - 31 Ιουλίου 1913

Προχωρούμε αμέτρητα χιλιόμετρα με καύσωνες, με παγετώνες, περνάμε ποταμούς, διαβαίνουμε δάση, ανεβοκατεβαίνουμε πανύψηλες βουνοκορφές. Οι νίκες μας τρέφουν το μεγαλοϊδεατισμό κι ο στρατηλάτης μας εποφθαλμεί τη Σόφια να πάρει τίτλο νέου «Βουλγαροκτόνου». Στα Στενά της Κρέσνας γίνεται μάχη φονική. Κείται εκεί ο ταγματάρχης Ιωάννης Βελισσάριος με συντροφιά εκλεκτό μεγάλο ασκέρι.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

“...Έχεις δίκιο, Στέλιο. Όλοι απεχθανόμαστε τον πόλεμο. Δυστυχώς, η κατάσταση ήταν τέτοια που τα σύνορα των Βαλκανίων έπρεπε να χαραχτούν με τα όπλα...”